

Otázka: Praha a Střední Čechy - turistické oblasti ČR

Předmět: Cestovní ruch

Přidal(a): stachelovanela

Středočeský kraj

Lokalizační předpoklady - přírodní

Poloha

- Středočeský kraj je **největším krajem** České republiky. Je spolu s Vysočinou krajem, který nesousedí s žádným státem, a navíc **nemá své krajské město**. Sousedí s 8 kraji. Na území kraje sice není vysoce atraktivní horská krajina, ani vysoký stupeň ochrany přírody, přesto se zde nachází několik unikátních míst.

Povrch

- Severní část kraje pokrývají **roviny České tabule**, směrem k jihu a JZ nadmořská výška území roste a kraj zasahuje do Poberounské podsoustavy, kde **Brdskou vrchovinou** dosahuje maximálních výšek **hora Tok** s výškou **865 m n. m.** Nejrozsáhlejší lesní **komplexy smíšených lesů** se dochovaly na **Křivoklátsku**. Na severovýchod kraje zasahují **pískovcová skalní města**, na jihozápad jedno z největších vápencových území v ČR - **Český kras**.
- Nejcenější přírodní památky jsou zahrnuty v CHKO. Na území kraje zasahují: **CHKO**

Kokořínsko - útvary vzniklé v reliéfu pískovcových skalních měst (kaňony, skalní mísy, skalní pokličky ...), **CHKO Křivoklátsko** - komplexy původních smíšených lesů, přírodní krajina málo narušená lidskou činností, Křivoklátsko je současně biosférickou rezervací UNESCO, **CHKO Český kras** - vápencové Koněpruské jeskyně, **CHKO Blaník** - bájný kopec Blaník opředený pověstmi o rytířích, kteří v dobách nejhorších přijdou na pomoc českému národu, **CHKO Český ráj** - s pískovcovými skalními městy.

Vodstvo

- Krajem protékají nejvýznamnější české řeky: od východu, středem kraje, protéká **Labe**. V jejichž zákrutách a mrtvých ramenech, se vytváří říční jezera. Směrem od jihu kraj křížuje nejvodnatější labský přítok Vltava, se soustavou přehrad **Vltavské kaskády**. Na území kraje zasahují vodní nádrže **Orlík, Kamýk, Slapy, Štěchovice a Vrané**. Kraj také odvodňují řeky **Jizera, Sázava a Berounka**.

Lokalizační předpoklady - kulturní

- Prakticky všechna města tohoto regionu se mohou chlubit historickým jádrem. Města jako Libice, Stará Boleslav a Budeč připomínají počátky Česka za vlády Přemyslovců. V Hudlicích se nachází rodný dům národního buditele Josefa Jungmanna, jde o typickou středočeskou srubovou stavbu.
- Historické objekty zastupují národní skvosty jako **hrad Karlštejn, Křivoklát nebo zámek Konopiště, Kutnou Horu (UNESCO)**. Relaxovat můžete např.: v Lázních Poděbrady.

Praha

- Její o historické centrum zapsané na seznamu UNESCO. Přezdívá se jí také Matka měst nebo Stověžatá Praha. Díky její dobré dopravní dostupnosti jde o nejnavštěvovanější město střední Evropy - srdce Evropy. Sídlo prezidenta, parlamentu a vlády.

Poloha Prahy

- Praha je hlavní a současně největší město České republiky, zároveň je 14. největším městem Evropské unie. Leží na řece Vltavě, uvnitř Středočeského kraje, jehož je sídlem a správním centrem, ale není jeho součástí. Pražský kraj je ze všech stran obkloповán

krajem Středočeským.

Povrch

- Praha se rozkládá v oblasti Pražské plošiny. Území Prahy má členitý povrch, řeka Vltava a její přítoky tady vyhloubily hluboká údolí. Místy vznikly pahorky. Nejznámějším pražským vrchem, vypínajícím se v centru města, je Petřín. Pražská plošina zabírá 85 % území hlavního města. Tvoří ji rozsáhlé plošiny s široce zařezanými údolími. Nejrozsáhlejší plošinu najdeme na Ruzyni. Středočeskou pahorkatinu tvoří pískovce a křemence. Nejnižší bod města hladina Vltavy v nadmořské výšce 175 metrů. Nejvyšším bodem je vrch Teleček s nadmořskou výškou 400 metrů. Další vyšší body jsou Bílá Hora, Děvín, Vítkov, Vyšehrad a Petřín.

Vodstvo

- Krajem protékají **řeky**: Rokytka, Botič, Šárecký potok ale nejvýznamnější je samozřejmě **Vltava**, která protéká městem v délce 30 km, její největší šířka je 330 m. Levostranným přítokem je **Berounka**. Největší vodní **nádrže** jsou **Džbán a Hostivař**.

Lokalizační předpoklady - kulturní

- Celosvětové uznání si Praha získala především množstvím a koncentrací kulturních, historických, církevních, technických a dalších památek. Mezi absolutní dominanty lze zařadit **Pražský hrad a Chrám sv. Víta, Vyšehrad, Petřínskou rozhlednu a Staroměstskou radnici**, k nejvíce navštěvovaným památkám patří také **Chrám sv. Mikuláše, petřínské Bludiště, Loreta, Staronová synagoga, Staroměstská mostecká věž a Betlémská kaple**.
- Historickým centrem, které je zapsáno na seznamu památek UNESCO vede **Královská cesta** - je to tříhodinová prohlídková trasa pro ty, kteří chtějí poznat dějiny Prahy a vidět architektonické skvosty od dob gotiky až po současnost. Touto cestou **procházel slavnostní korunovační průvody českých panovníků před samotným aktem korunovace**.
- Trasa: Trasa začíná u secesní stavby Obecní dům na Starém městě, projdeme Pražskou bránou, která dříve sloužila jako skladiště pro střelný prach. Přes Celetnou ulici, pojmenovanou podle pekařů, kteří pekli takzvané calty, až na Staroměstské náměstí (dříve tržiště), kde se nachází Pražský orloj, 27 křížů - poprava 27 českých pánů (1620) dále kostel sv. Mikuláše nebo pomník mistra Jana Husa. Cesta pokračovala přes Malé náměstí (Rottův dům - bývalé známe železářství, Richterův dům - první telefonní ústředna v Praze) do Karlovy ulice (Klementinum - jezuitská kolej) a přes Karlův most k

Malostranským mosteckým věžím (JUDITINA VĚŽ - nižší), kde panovník dostal od městských brán. Král dále pokračoval na Malostranské náměstí do Nerudovy ulice (dům U dvou Slunců), pěší trasa pokračovala po zámeckých schodech, nebo přes Pohořelec pro průvod až k Pražskému hradu, kde cesta u Matyášovy brány končila.

Pražský hrad

- nejvýznamnějším českým hradem, který je tradičním sídlem českých panovníků a od roku 1918 sídlem prezidenta republiky. Jde o největší souvislý hradní komplex na světě zapsán na seznamu UNESCO. Nachází se zde množství samostatných objektů - katedrála sv. Víta, bazilika sv. Jiří, Zlatá ulička.

Katedrála sv. Víta, Václava a Vojtěcha

- Největší pražský chrám. Kromě konání bohoslužeb se zde odehrávaly také korunovace králů a královen jsou zde uloženy ostatky svatých zemských patronů, panovníků. Jsou zde uloženy korunovační klenoty.

Bazilika sv. Jiří

- vznikla jako druhý kostel na Pražském hradě v roce 920. Jde o nejstarší dochovanou sakrální stavbu v Praze. Dnešní podoba pochází z pozdější přestavby. V hlavní lodi jsou umístěny náhrobky členů knížecího rodu Přemyslovců.

Zlatá ulička

- Bydleli zde hradní střelci, čeledí nebo zlatníci. Nejspíše dostala název kvůli moči a výkalům. Schodiště domku č.12 vás zavede na terasu před věž Daliborku - bývalé vězení - jméno po vězni Daliborovi.

Charakteristika výše uvedených pražských dominant (kromě objektů na Královské cestě):

- **Vyšehrad** je historické hradiště, hrad a pevnost v Praze na skále nad pravým břehem řeky Vltavy na jižním okraji historického města, ve čtvrti Vyšehrad.

- **Vyšehradský hřbitov** stojí vedle kostela sv. Petra a Pavla od 19. století je to národní pohřebiště - místo odpočinku významných českých osobností a jejich rodin - **Waldemar Matuška, Antonín Dvořák, Vrchlický, Karel Čapek, Mácha, Milada Horáková**. Na východní straně hřbitova stojí společná hrobka vybraných osobností - Slavín. Dnes parkově upravený a veřejně přístupný areál je od roku 1962 národní kulturní památkou.
- **Petřín** je 327 m vysoký kopec v centru Prahy. Na jeho vrcholu stojí Petřínská rozhledna a mnoho jiných objektů - Lanová dráha na Petřín (pozemní lanová dráha zajišťující přepravu osob na vrch Petřín, je to původní dráha, Zrcadlové bludiště, Hladová zeď (je hradba, kterou nechal postavit český král Karel IV., aby zesílil městské opevnění Pražského hradu) Štefánikova hvězdárna. Na pražském Petříně najdeme také pomníky známých osobností, např. Pomník K. H. Máchy nebo Jana Nerudy.
- **Betlémská kaple** je národní kulturní památkou a prvním kazatelským chrámem v Evropě, slavná kaple, ve které kázal Mistr Jan Hus. V přilehlém Domě kazatele je v 1. patře stálá expozice historie vzniku Betlémské kaple, dále je zde světnička, ve které bydlel mistr Jan Hus.